

Kvadratrutan – Instruktioner 2008

Syfte

Kvadratrutan är en halvkvantitativ fågelinventering av ett kvadratisk område med storleken 1x1 km. Inventeringsrutorna överensstämmer med "Rikets nät", det svarta rutnät som finns inlagt på de flesta topografiska kartor. Med halvkvantitativ menas att det i huvudsak är artförekomsten som ska noteras, antalet individer noteras bara i begränsad omfattning. Målsättningen är att kartlägga fåglarnas förekomst över en större yta och resultatet ska också kunna utgöra underlag för uppskattning av total populationsstorlek.

Val av ruta

På vidstående karta ser du vilka rutor som redan är inventerade (färgade eller kryssade). För att maximera den geografiska täckningen, välj en av de blanka rutorna i följande prioritetsordning:

1. En ruta med *fet ram*, tex 2024 (fullständigt namn 7020,1324) strax NNV Storsnasens topp.
2. En ruta som ligger *diagonalt* mitt emellan två feta rutor, tex 1826 (precis NO Storsnasens topp)
3. En ruta som ligger *horisontellt* eller *vertikalt* mitt emellan två feta rutor.
4. Övriga rutor.

Praktiskt tillvägagångssätt

Starta inventeringen från valfritt ställe på rutans yttre begränsning. Använd karta och kompass och gärna GPS för att lokalisera dig. Genomkorsa rutan så fullständigt som möjligt under 1,5 – 3 timmar. För rutor på kalvfjäll kan 1,5 timmar räcka, men i skogsterräng bör man ägna upp till 3 timmar för att genomsöka rutan ordentligt. Mer än 3 timmar ska man inte lägga ner på inventeringen (med avdrag för pauser). Du väljer själv hur du vill gå, men det är viktigt att alla vegetationstyper (barrskog, lövskog, sumpskog, bäckravin, sjökant, myr etc) besöks. Notera från början varje fågelobservation med art, antal och häckningskriterium (se nedan). Så snart 5 individer av någon art noterats behöver den arten inte noteras fortsättningsvis. Det innebär att man slipper hålla ordning på alla lövsångare, ängspiplärkor, bergfinkar eller andra vanliga arter utan kan koncentrera sig på att hitta nya arter. Häckningskriteriet kan dock behöva ändras under inventeringens gång eftersom högsta kriteriet är det som gäller.

Rapportering av resultat

Inventeringsresultaten rapporteras med fördel direkt i Svalan, eller om du jobbar på fågelstationen, i det Excel-dokument som finns på stationens dator.

I Svalan skapar du en ny lokal med namn "Kvadratruta x-koord y-koord", tex "Kvadratruta 7020 1324", med de fullständiga koordinaterna (här: x7020000 y1324000) för rutans SV (nedre vänstra) hörn. Skriv in *art*, *antal*, och *högsta noterade häckningskriterium* (under kolumnen Aktivitet), samt *datum* och *tid*. Om antalet individer är 5 och du vet att du såg eller hörde många fler individer, skriv gärna "min antal" som kommentar, eller fyll i exakt antal om du hade möjlighet att räkna alla individer. Om du

inventerat en ruta på egen hand och bara rapporterar den via Svalan, *skicka då också ett mejl* till info@annsjon.org så att vi snabbt får veta att din ruta inventerats.

Häckningskriterium

För varje art skall noteras ett *högsta* häckningskriterium för att man ska kunna bedöma hur troligt det är att arten häckar i rutan. Häckningskriterierna är som följer:

- 20 Bo där ägg eller ungar setts
- 19 Bo där ungar hörts
- 18 Bo där ad setts ruva
- 17 Äggskal påträffade
- 16 Ad med föda åt ungar
- 15 Ad med exkrementssäck
- 14 Ad flyger in eller ut från bo
- 13 Nyligt flygga ungar el dunungar
- 12 Använt bo påträffat
- 11 Avledningsbeteende
- 10 Bobbygge
- 9 Ruvfläck
- 8 Upprörd el varnande
- 7 Besök vid sannolik boplats
- 6 Spel, lekar, parning
- 5 Permanent revir
- 4 Par i lämplig biotop
- 3 Sjungande hane
- 2 Obs under häcktid och i lämplig häckbiotop
- 1 Obs under häcktid
- 0 Tydliga spårtecken på att arten förekommer i området: t ex: tjäder eller orrspillning, fotspår av trana, typiska hackmärken av tretåig hackspett, arttypisk fjäder

Frågor och synpunkter

Peter Carlsson, peter.carlsson@annsjon.org, 0730-56 83 20